

1. GOSPODARSKI (39) ai

Oba o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

sg m N gospodarski (6). ◇ D gospodarski(e)mu (2). ◇ A gospodarski (1). ◇ I gospodarskim (1). ◇ L gospodarskim (1). ◇ f N gospodarską (2), gospodarsk(a) (1). ◇ G gospodarskiej (4); -ej (2), -(e)j (2). ◇ A gospodarską (2). ◇ L gospodarskiej (2); -ej (1), -(e)j (1). ◇ n N gospodarski(e) (2). ◇ G gospodarski(e)go (1). ◇ I gospodarskim (2). ◇ pl N m pers gospodarscy (3). subst gospodarski(e) (1). ◇ G gospodarskich (2). ◇ A m pers gospodarski(e) (1). m an gospodarski(e) (1). subst gospodarski(e) (2). ◇ I f gospodarskimi (1). ◇ L gospodarskich (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XIX w.

1. Związany z osobą gospodarza, zwykle w funkcji dzierżawczej; *herilis Calep, Cn; familiaris Cn (30)* : BierEz R2v; LudWieś A2v; Wzyall thefz gwalthem [...] thenze Szyrpowłky cztherzy konye gofpodarłkye LibMal 1546/111v; Item powyada ze Jan Rzepeczky them tho klyuczem y vitrichem thefch othwierał dzyewkam omyenyonym do zamkow Gofpodarłkych LibMal 1546/114v; Lyecz parobek [...] klyucza stharego kthori od komori gofpodarłkyey łzyą przy traffyał oney yefth naziczył LibMal 1551/163, 1546/117, 1551/163; álec mi łye to nikczemne y ták długie Gofpodárłkie niepodoba milczenie OrzRozm K3v; BielKron 25; Skąd obáczyć y naproftłzy może/ iż pierwey musi then domownikiem gofpodárłkim zoftác/ kthory chlebá iego chce wftáwicznie pożywác. SkarJedn 7; Tráfiło fię iłz corkę gofpodárłką/ ktorą onę iednę miał/ żołnierz ieden w teyże gofpodzie nocuiąc/ ku łwey woley námowił SkarŻyw 183, 184, 413; KochPieś 40; KochWr 24; on mógl bydz bez tego, bo Pani Gospodini z roskazania gospodarskiego stała będąc przystawem. ActReg 101; Calep 480a; GostGospPon 170; Dobrá Rzeczypołpolitéy do kupy zgromádzác, y zás onémi łczodrze y opátrznie rękámi gofpodárłkimi wedle Praw łzáfowác. SarnStat 82; Izali káždy w łkárbie gofpodárłkim czerpác ma? SkarKaz 80b; Słowá gofpodárłkie do czeladki. SkarKaz 421b marg, 422a; A rzędzichá fię głupstwm Gofpodárłkim ćiefzy/ Y ná Krzciny fię prośc Páná Kmotrá śpiełzy. KlonWor 60.

W charakterystycznych połączeniach : *gospodarska(-i, -e) corka (2), dom (2), domownik, głowa, głupstwo, kolęda, komora (2), koń, milczenie, obraz, pilność, piwo, poczcliwość, ręka, rozkazanie, skarb, słowo, staranie, zamek.*

Wyrażenia: »parobek gospodarski« (3): A vbranye oboye thenze Małurek wzyal, skthorich yedno woythkowy parobku gofpodarłkyemu czerwone darowal. LibMal 1554/184, 1554/183v, 184v.

»sługa gospodarski« = *servus patrisfamilias PolAnt, Vulg (4)*: MurzNT Matth 13/27; BibRadz Matth 13/27; Przez ludzi łpiące rozumiey náuczyciele zborowe: przez łługi gofpodárłkie/ nie inłzego kogo łobie łtánów procz Aniołow CzechEp 39; A przyłtápiwłzy łłudzy gofpodárłcy/ rzekli mu WujNT Matth 13/27.

2. Związany z gospodarstwem i gospodarowaniem; *oeconomicus Mącz, Cn; familiaris Cn (7)* : Iełczte też y drugi wielki požitek czini/ bowiem rząd połpolity dobrze połtanawia/ y też gofpodarski kto liczby dobrze a pobożnie požiwa KłosAlg A4v; Mącz 260b; Abowiém tym kłopotem koło tego łzáfárłtwá/ Gołpodárłką inuencya/ włzyłthka mu łye ze łbá wybije Strum Rv; Aczbym też tu miał piłác o włzyłtkich Społobiéch gofpodárłkich/ ále iż czáfu po temu nie móglém mieć/ tedym tego

ná ten czas zániechał. *Strum* R4; *SkarŻyw* 71; *Vrzędnik* [...] ma fie z nim rozmowić/ y porádzić fie go w káźdey gośpodárfkiey rzeczy. *GostGosp* 8.

W charakterystycznych połączeniach: gospodarska(-i) inwencyja, rząd, rzecz, sposób, trwoga.

Wyrażenie: »zabawa gospodarska« = gospodarowanie (1): tedim téż tho wzięł był przed się od kilku lat/ w zabáwie íwéy gośpodárfkiéy/ [...] żem to łobie dla pámięci w iedné Książki ípifował *Strum* A2v.

3. *Związany z gospodą, gościnny; diversorius, hospitalis Calep (2) : Hospitalis – Gośpodarfky. Liudski, gościurąd. Calep* 490a, 335b.

Synonimy: 1. pański; 2. szafarski; 3. gościnny.

Cf **GOSPODARNY, GOSPODARZOW, HOSPODARSKI**

MM